

УДК 351.77:334.722.8(477)

*Н. О. Васюк,**д. держ. упр., доцент, професор кафедри національної економіки та публічного управління,
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана**ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8493-6644>**Н. В. Савченко,**д. держ. упр., с. н. с., державний експерт експертної групи з питань класифікації функцій
і посад державної служби Генерального департаменту з питань політики оплати праці
та функціонального розвитку державної служби,**Національне агентство України з питань державної служби**ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4585-1787>**О. А. Корольчук,**к. держ. упр., доцент, доцент кафедри наук про здоров'я, Ужгородський національний університет**ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3336-3310>**Н. М. Нестерець,**магістр з публічного управління та адміністрування**ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0001-4342-321X>*

DOI: 10.32702/2306-6814.2026.3.375

РОЗВИТОК ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА ЯК СКЛАДОВОЇ КОМПЛЕКСНОГО МЕХАНІЗМУ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ

N. Vasiuk,

Doctor of Public Administration, Associate Professor, Professor of the Department of National Economy
and Public Administration, Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman

N. Savchenko,

Doctor of Public Administration, Senior Research Fellow, State Expert of the Expert Group on the Classification
of Functions and Civil Service Positions of the General Department for Remuneration Policy
and Functional Development of the Civil Service, National Agency of Ukraine on Civil Service

O. Korolchuk,

PhD in Public Administration, Associate Professor,

Associate Professor of the Department of Health Sciences, Uzhhorod National University

N. Nesterets,

Master's Degree in Public Administration and Management

DEVELOPMENT OF PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP AS A COMPONENT
OF THE INTEGRATED MECHANISM FOR IMPLEMENTING PUBLIC
POLICY IN THE HEALTHCARE SECTOR OF UKRAINE

У статті досліджено актуальні питання щодо обґрунтування впровадження публічно-приватного партнерства як складової комплексного механізму реалізації державної політики у сфері охорони здоров'я в Україні та вироблення пропозицій щодо його розвитку.

Встановлено, що інституційна стійкість та економічна ефективність медичних закладів значною мірою залежать від запровадження гнучких форм партнерства, які дозволяють адаптуватися до фінансових, демографічних та соціальних викликів, зокрема у кризових умовах або періоди військових загроз. Відповідно одним із ключових цінностей та керівних принципів, що визначає Стратегія-2030, є спільне вироблення послуг охорони здоров'я, тобто населення, громадські спільноти та територіальні громади залучаються до взаємного та рівноправного партнерства з органами влади та іншими суб'єктами.

Доведено, що досвід провідних країн свідчить, що у структурі соціально-економічного розвитку значну роль відіграє впровадження ефективної системи публічно-приватного партнерства. При цьому, національне законодавство має передбачати таку модель публічно-приватного партнерства у сфері охорони здоров'я, яка розглядається як складова соціально-економічного механізму реалізації державної політики в галузі через нормативно-правове підґрунтя, фінансові гарантії, прозорі процедури конкурсів і державного контролю. В сучасних умовах воєнного стану в країні та післявоєнної відбудови особливо актуально поєднувати інфраструктурний та цифровий компоненти моделі публічно-приватного партнерства у галузі.

Визначено, що в контексті реформування системи охорони здоров'я в Україні важливого значення набуває не лише трансформація соціально-економічного та нормативно-правового механізмів, але й формування комплексного трансформаційного механізму реалізації державної політики у досліджуваній сфері, що дозволяє ефективно залучати приватні інвестиції та інновації. Зокрема, закон "Про публічно-приватне партнерство" (2025 р.) встановлює сучасні підходи до організації співробітництва між органами публічної влади, місцевими громадами й приватним сектором, розширюючи сферу застосування публічно-приватного партнерства, зокрема у галузі охорони здоров'я, враховуючи ризики та виклики воєнного стану. Закон створює передумови для розвитку публічно-приватного партнерства у сфері охорони здоров'я та інноваційної модернізації системи охорони здоров'я України як способу забезпечення доступності, якості, безпечності та ефективності медичних послуг.

The article examines current issues related to substantiating the implementation of public-private partnership as a component of the integrated mechanism for implementing state policy in the healthcare sector of Ukraine and developing proposals for its further advancement.

It is established that the institutional resilience and economic efficiency of healthcare institutions largely depend on the introduction of flexible partnership models that enable adaptation to financial, demographic, and social challenges, particularly under crisis conditions or periods of military threats. Accordingly, one of the key values and guiding principles defined by the Health System Development Strategy until 2030 is the co-production of healthcare services, whereby the population, civil society groups, and territorial communities are engaged in mutual and equal partnership with public authorities and other stakeholders.

It is demonstrated that the experience of leading countries indicates that the implementation of an effective public-private partnership system plays a significant role in the structure of socio-economic development. In this context, national legislation should provide for a model of public-private partnership in the healthcare sector that is regarded as a component of the socio-economic mechanism for implementing state policy through an appropriate regulatory framework, financial guarantees, transparent competitive procedures, and state oversight. Under the current conditions of martial law and post-war recovery, particular importance is attached to integrating infrastructure and digital components within public-private partnership models in the healthcare sector.

It is determined that, in the context of reforming the healthcare system in Ukraine, importance is attached not only to the transformation of socio-economic and regulatory mechanisms but also to the formation of an integrated transformational mechanism for implementing state policy in the healthcare sector, which enables the effective attraction of private investment and innovation. In particular, the Law of Ukraine "On Public-Private Partnership" (2025) establishes modern approaches to organizing cooperation between public authorities, local communities, and the private sector, expanding the scope of public-private partnership, including in healthcare, while taking into account the risks and challenges of martial law. The Law creates

prerequisites for the development of public-private partnership in healthcare and for the innovative modernization of Ukraine's healthcare system as a means of ensuring the accessibility, quality, safety, and efficiency of medical services.

Ключові слова: державна політика, сфера охорони здоров'я, трансформація сфери охорони здоров'я, публічно-приватне партнерство, комплексний механізм реалізації державної політики у сфері охорони здоров'я, нормативно-правовий механізм, соціально-економічний механізм, стратегічні напрями розвитку галузі.

Key words: public policy, healthcare sector, transformation of the healthcare sector, public-private partnership, integrated mechanism for implementing state policy in the healthcare sector, regulatory and legal mechanism, socio-economic mechanism, strategic directions for the development of the sector.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Відповідно до Стратегії розвитку системи охорони здоров'я України до 2030 року (Стратегія-2030) та рекомендаціями ВООЗ і Світового банку, інституційна стійкість та економічна ефективність медичних закладів значною мірою залежать від запровадження гнучких форм партнерства, які дозволяють адаптуватися до фінансових, демографічних та соціальних викликів, зокрема у кризових умовах або періоди військових загроз. Відповідно одним із ключових цінностей та керівних принципів, що визначає Стратегія-2030, є спільне вироблення послуг охорони здоров'я, тобто населення, громадські спільноти та територіальні громади залучаються до взаємного та рівноправного партнерства з органами влади та іншими суб'єктами [1].

При цьому, досвід провідних країн свідчить, що у структурі соціально-економічного розвитку значну роль відіграє впровадження ефективної системи публічно-приватного партнерства (ППП). Зокрема, у Великій Британії понад 130 проєктів у сфері охорони здоров'я реалізовано через модель PPP вже протягом понад двох десятиліть [2].

У зв'язку з цим, розвиток публічно-приватного партнерства у сфері охорони здоров'я є фінансовим, інвестиційним інструментом, системою складовою соціально-економічного механізму державного управління, що забезпечує поєднання стратегічного планування, нормативно-правового регулювання та ефективного використання ресурсів, з метою досягнення суспільно значущих результатів у галузі.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Проблемам впровадження та розвитку публічно-приватного партнерства, зокрема і у сфері охорони здоров'я, присвячують свої праці такі науковці, зокрема І. Беліх, Д. Гавриченко, Н. Гойда, Ю. Головня, Є. Гранік, М. Дейнега, С. Квітка, А. Кравцова, Т. Попова, О. Россильна, В. Устименко та інші.

Аналіз стану наукових розробок дослідження механізмів реалізації державної політики у сфері охорони здоров'я, зокрема таких вчених, як Т. Авраменко, М. Білинської, Ю. Вороненка, Л. Жаліло, В. Князевича, В. Лехан, В. Лещенко, В. Москаленка, Я. Радиша, І. Рожкової, Г. Слабкого, І. Солоненка та інших свідчить, що в останній час значний розвиток отримали такі аспекти

трансформації системи охорони здоров'я як вплив факторів глобалізації, суспільно-економічні та фінансові трансформації, а також розвиток механізмів реалізації державної політики у досліджуваній сфері.

При всьому різноманітті вищезазначених наукових доробок, залишаються відкритими питання щодо впровадження та розвитку публічно-приватного партнерства у сфері охорони здоров'я, що значною мірою посилює актуальність нашого дослідження.

МЕТА СТАТТІ

Дослідити актуальні питання щодо обґрунтування впровадження публічно-приватного партнерства як складової комплексного механізму реалізації державної політики у сфері охорони здоров'я в Україні та вироблення пропозицій щодо його розвитку.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

У світовій практиці моделі PPP дедалі частіше виступають ключовим інструментом розвитку систем охорони здоров'я, де державні фінансові ресурси, управлінські можливості та нормативне регулювання поєднуються з приватними інвестиціями, технологіями і менеджмент унікальностями. Досвід зарубіжних країн демонструє, що саме через PPP держава отримує можливість збільшити фінансування медичної галузі, залучити інновації, підвищити ефективність використання ресурсів та покращити якість та доступність послуг. Зокрема, у Туреччині реалізовано масштабний інфраструктурний проєкт Ronesans Holding — Basaksehir Cam & Sakura City Hospital (Стамбул) за моделлю PPP, який став одним із найбільших у сфері охорони здоров'я [3].

Слід звернути увагу, що в Індії у сфері сільської охорони здоров'я застосовані PPP моделі, орієнтовані на телемедицину та використання цифрових технологій. Як от проєкт "Digital Healthcare" передбачає створення телемедичних центрів диспансерів, які обслуговують приблизно 250 000 осіб у більше ніж 200 сільських комунах, через сумісну державну та приватну ініціативу [4]. В зв'язку з цим, в Україні можна впровадити такий досвід, зокрема великі інвестиційні проєкти в охороні здоров'я варто будувати через партнерську модель, особливо у відбудові післявоєнної інфраструктури.

При цьому національне законодавство має передбачати таку модель PPP у сфері охорони здоров'я, яка розглядається як складова соціально-економічного

механізму реалізації державної політики в галузі через нормативно-правове підґрунтя, фінансові гарантії, прозорі процедури конкурсів і державного контролю. В сучасних умовах воєнного стану в країні та післявоєнної відбудови особливо актуально поєднувати інфраструктурний та цифровий компоненти моделі ППП у галузі.

В Україні, де фінансування системи охорони здоров'я перебуває під тиском численних соціально-економічних та безпекових викликів, потреба в альтернативних джерелах ресурсів і шляхах підвищення ефективності є особливо актуальною. У цьому контексті *informal* (неофіційні) платежі пацієнтів не можуть виступати сталим рішенням фінансової нестабільності галузі. При цьому, у звіті World Health Organization зазначено, що однією із ключових перешкод для розвитку медичної сфери є брак чіткого підходу до залучення приватного капіталу та встановлених правових норм ППП [5].

Одним із перших вагомих кроків у становленні правової основи розвитку ППП в Україні стало у 2010 р. ухвалення Закону України "Про державно-приватне партнерство", який на сьогодні втратив чинність. Відповідно до статті 1 цього закону, державно-приватне партнерство визначалось як довгострокове співробітництво між державою України (або Автономною Республікою Крим, чи територіальними громадами через відповідні органи влади) та юридичними чи фізичними особами-підприємцями (винятково не державними чи комунальними підприємствами) [6]. Таке законодавче визначення створило правову рамку, в якій приватний сектор міг бути залучений до реалізації соціально значущих проєктів (у тому числі у сфері охорони здоров'я) на умовах партнерства, коли частина ризиків і ресурсів перекладається на приватного партнера.

У сучасних умовах післявоєнного відновлення та трансформації соціально-економічних відносин механізм ППП набуває нового змісту в державній політиці України, зокрема і у сфері охорони здоров'я.

Значущим етапом у розвитку нормативно-правової бази стало прийняття Верховною Радою України 19 червня 2025 р. Закону України "Про публічно-приватне партнерство", який суттєво оновлює підхід до співпраці держави й приватного бізнесу. Закон передбачає спрощення процедур ініціювання, відбору та реалізації партнерських проєктів, розширення переліку сфер застосування ППП (зокрема охорона здоров'я, громадське здоров'я, соціальна сфера, транспорт, енергетика), а також урахування особливостей функціонування держави в умовах воєнного стану [7]. Ухвалений документ формує сучасну нормативну базу, що наближає українське законодавство до практик ЄС та сприяє залученню інвестицій у відбудову медичної інфраструктури.

ППП цим законом визначено як "співробітництво між публічним та приватним партнерами, що здійснюється на основі договору та відповідає ознакам публічно-приватного партнерства". При цьому до ознак ППП належать: внесення приватним партнером інвестицій; довготривалість строку ППП; передача приватному партнеру частини ризиків, які виникають під час реалізації проєкту ППП [7].

Таким чином, правове поле для ППП в охороні здоров'я в Україні стало значно ширшим і сучаснішим, що створює реальний потенціал для реалізації партнерських моделей, здатних модернізувати медичну інфраструктуру, впровадити інновації та забезпечити сталий розвиток галузі [8].

У цьому контексті заслуговує на увагу аналітичне дослідження Н. Калашник та П. Березовського "Державно-приватне партнерство як стратегія виконання Україною порядку денного сталого розвитку на період до 2030 року (на прикладі галузі охорони здоров'я)" (2023) [9]. Автори підкреслюють, що розвиток ППП у сфері охорони здоров'я є не лише економічним інструментом залучення ресурсів, а й стратегічним механізмом забезпечення досягнення Цілей сталого розвитку ООН, зокрема в частині забезпечення універсального доступу до медичних послуг, підвищення їхньої якості та ефективності використання державних коштів. При цьому, дослідники доводять, що успішна реалізація ППП у медицині можлива лише за умови поєднання державних пріоритетів охорони здоров'я з інтересами бізнесу через прозорі правила, довгострокові контракти та систему гарантій.

ВИСНОВКИ

У контексті реформування системи охорони здоров'я в Україні важливого значення набуває не лише трансформація соціально-економічного та нормативно-правового механізмів, але й формування комплексного трансформаційного механізму реалізації державної політики у досліджуваній сфері, що дозволяє ефективно залучати приватні інвестиції та інновації. Зокрема, закон "Про публічно-приватне партнерство" (2025 р.) встановлює сучасні підходи до організації співробітництва між органами публічної влади, місцевими громадами й приватним сектором, розширюючи сферу застосування ППП, зокрема у галузі охорони здоров'я, враховуючи ризики та виклики воєнного стану. Отже, закон створює передумови для розвитку ППП у сфері охорони здоров'я та інноваційної модернізації системи охорони здоров'я України як способу забезпечення доступності, якості, безпечності та ефективності медичних послуг.

Література:

1. Про схвалення Стратегії розвитку системи охорони здоров'я на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2025—2027 роках: розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17 січня 2025 р. № 34-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/34-2025-%D1%80#Text> (дата звернення: 16.01.2026).
2. Healthcare: Public Private Partnerships. GOV.UK. 2013. URL: <https://www.gov.uk/government/publications/public-private-partnerships/public-private-partnerships#public-private-partnerships-innovative-approaches-to-extend-healthcare-provision> (дата звернення: 17.01.2026).
3. Basaksehir Cam & Sakura City Hospital. Rnesans Holding. 2020. URL: <https://ronesans.com/en/projects/investment/basaksehir-cam-sakura-city-hospital> (дата звернення: 17.01.2026).

4. Public-private partnerships can improve rural healthcare in the digital age. World Economic Forum. 2022. URL: <https://www.weforum.org/stories/2022/05/public-private-partnerships-rural-healthcare-india/> (дата звернення: 16.01.2026).

5. Private Sector Landscape in Mixed Health Systems. World Health Organization. 2020. URL: <https://www.who.int/docs/default-source/health-system-governance/private-sector-landscape-in-mixed-health-systemsc23a2a3a-dc7a-4ef2-8c11-09d74fdb606e.pdf> (дата звернення: 16.01.2026).

6. Про державно-приватне партнерство: закон України від 1 липня 2010 року № 2404-VI. (втратив чинність). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2404-17#Text> (дата звернення: 17.01.2026).

7. Про публічно-приватне партнерство: закон України від 19 червня 2025 року № 4510-IX. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4510-20#n69> (дата звернення: 17.01.2026).

8. Ukraine overhauls its PPP regime, facilitating reconstruction and investment. Європейська Бізнес Асоціація. 2025. URL: <https://eba.com.ua/en/ukraine-overhauls-its-ppp-regime-facilitating-reconstruction-and-investment/> (дата звернення: 17.01.2026).

9. Калашник Н. С., Березовський П. П. Державно-приватне партнерство як стратегія виконання Україною порядку денного сталого розвитку на період до 2030 року (на прикладі галузі охорони здоров'я). Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права. 2023. Випуск 5. URL: <https://chasopys-ppp.dp.ua/index.php/chasopys/article/view/475> (дата звернення: 15.01.2026).

References:

1. Cabinet of Ministers of Ukraine (2025), Resolution "On approval of the Strategy for the Development of the Healthcare System for the Period Until 2030 and approval of the Operational Plan of Measures for its Implementation in 2025-2027", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/34-2025-%D1%80#Text> (Accessed 16.01.2026).

2. GOV.UK (2013), "Healthcare: Public Private Partnerships", available at: <https://www.gov.uk/government/publications/public-private-partnerships/public-private-partnerships#public-private-partnerships-innovative-approaches-to-extend-healthcare-provision> (Accessed 17.01.2026).

3. Rnesans Holding (2020), "Basaksehir Cam & Sakura City Hospital", available at: <https://ronesans.com/en/projects/investment/basaksehir-cam-sakura-city-hospital> (Accessed 17.01.2026).

4. World Economic Forum (2022), "Public-private partnerships can improve rural healthcare in the digital age", available at: <https://www.weforum.org/stories/2022/05/public-private-partnerships-rural-healthcare-india/> (Accessed 16.01.2026).

5. World Health Organization (2020), "Private Sector Landscape in Mixed Health Systems", available at: <https://www.who.int/docs/default-source/health-system-governance/private-sector-landscape-in-mixed-health-systemsc23a2a3a-dc7a-4ef2-8c11-09d74fdb606e.pdf> (Accessed 16.01.2026).

6. The Verkhovna Rada of Ukraine (2010), Law of Ukraine "On Public-Private Partnership", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2404-17#Text> (Accessed 17.01.2026).

7. Verkhovna Rada of Ukraine (2025), "On Public-Private Partnership: Law of Ukraine", Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4510-20#n69> (Accessed 17.01.2026).

8. EBA (2025), "Ukraine overhauls its PPP regime, facilitating reconstruction and investment", available at: <https://eba.com.ua/en/ukraine-overhauls-its-ppp-regime-facilitating-reconstruction-and-investment/> (Accessed 17.01.2026).

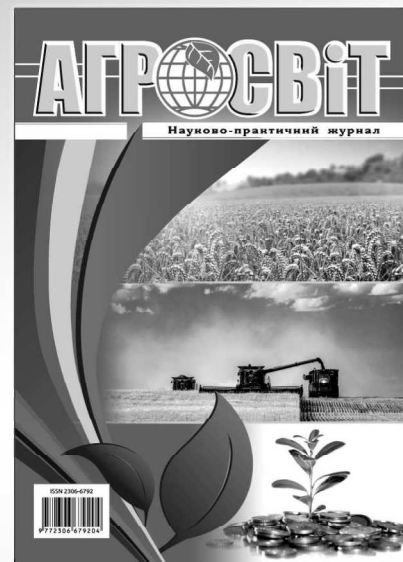
9. Kalashnyk, N. S. and Berezovs'kyj, P. P. (2023), "Public-private partnership as a strategy for Ukraine's implementation of the sustainable development agenda for the period up to 2030 (using the example of the healthcare sector)", Dniprov's'kyj naukovyj chasopys publichnoho upravlinnia, psykholohii, prava, vol. 5, available at: <https://chasopys-ppp.dp.ua/index.php/chasopys/article/view/475> (Accessed 15.01.2026).

Стаття надійшла до редакції 18.01.2026 р.

АГРОСВІТ

<https://nauka.com.ua>

Передплатний індекс: 23847

Виходить 24 рази на рік

Журнал включено до переліку наукових фахових видань України з ЕКОНОМІЧНИХ НАУК (Категорія «Б»)

Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292